בס"ד

גליון 31

דעם רבינ'ס מעשיות

ספורי מעשיות משנים קדמוניות

מרבינו הקדוש רבי נחמן מברסלב זיע"א

די מעשה מיט די בחינות

באידיש

מַעֲשֶׂה י"ג

פוּן "דִי זִיבְּן בֶּעטְלֶעְרְס" (2)

די סיפורי מעשיות וואס דער הייליגער רבי האט דערציילט זענען קודש קדשים, זיין כוונה איז געווען אונז צו אויפוועקן פון טיפן שלאף, אזוי ווי דער רבי האט געזאגט אז "די סיפורי מעשיות זענען מסוגל צו אויפוועקן פון שלאף.

דער הייליגער רבי האט געזאגט אז אין יעדע ווארט פון די הייליגע מעשיות זענען באהאלטן סודות התורה,
און אפילו א פשוטער מענטש וואס וועט עס לערנען, קען ארויס נעמען פון דעם מוסר און התעוררות צו השם יתברך.

אִיבֶּערְגֶעאַרְבֶּעט דוּרְךְ "מְכוֹן שָׁנִים קַדְמוֹנִיּוֹת" – לוֹיטְן הַיינְטִיגְן אִידִישׁ – אָן צוּ פַארְעֶנְדֶערְן דֶעם רֶבִּינְ'ס לָשׁוֹן / פּוּנְקְטְלִיךְ אִיבֶּערְגֶעקוּקְט פוּנֶעם עֶרְשְׁטְן דְרוּק שְׁנַת תקע"ו פוּן רַבִּי נָתָן זיע"א, אוּן פוּנֶעם צְוֵוייטְן דְרוּק שְׁנַת תר"י פוּן זַיין תַּלְמִיד רַבִּי נַחְמָן מִטוּלְטְשִׁין ז"ל / דִי אַיינְגֶערִינְגֶעלְטֶע וֶוערְטֶער () זֶענֶען עֶרְקְלֶערוּנְגֶען פוּן רַבִּי נָתָן זיע"א / דִי אַיינְגֶעקֶעסְטֶעלְטֶע וֶוערְטֶער [] זֶענֶען עֶרְקְלֶערוּנְגֶען פוּנֶעם 'סִפּוּרֵי־מַעֲשִׂיּוֹת' בִּלְשׁוֹן־הַקּוֹדֶשׁ, אָדֶער אֵייגֶענֶע עֶרְקְלֶערוּנְגֶען [פַאר בַּאמֶערְקוּנְגֶען: 7631800@gmail.com]

[פֶּרֶק ג] עֶרְשְׁטְן טָאג – דֶער 'בְּלִינְדֶער־בֶּעטְלֶער'

[אוֹת א] הָאבְּן זִיךְ 'חָתָן־כַּלָּה' אָנְגֶעהוֹיבְּן צוּ דֶערְמַאנֶען: "דִי חֲסָדִים וָואס הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ הָאט מִיט זֵיי גֶעטָאן, אַז זֵיי זֶענֶען גֶעוֶועזְן אִין וַואלְד"!

אוּן זֵיי הָאבְּן אָנְגֶעהוֹיבְּן צוּ וֵויינֶען, אוּן זֵיי הָאבְּן זֵייעֶר גֶעבֶּענְקְט: "וִוי נֶעמְט מֶען דָא דֶעם 'עֶרְשְׁטְן בֶּעטְלֶער', דֶעם 'בְּלִינְדְן', וָואס עֶר הָאט אוּנְז גֶעבְּרַאכְט 'בְּרוֹיט' אִין 'וַואלְד'"?!

וִוי זֵיי הָאבְּן אַזוֹי גֶעבֶּענְקְט נָאךְ דֶעם 'בְּלִינְדְן בֶּעטְלֶער' – דֶערְוַוייל רוּפְט עֶר זִיךְ אָן: "אִיךְ בִּין דָא, אִיךְ בִּין גֶעקוּמֶען צוּ אַייךְ אוֹיף דֶער חֲתוּנָה"! – אוּן אִיךְ שֶׁענְק אַייךְ 'דְרָשָׁה־גֶעשַׁאנְק': "אַז אִיר זָאלְט זַיין אַזוֹי 'אַלְט' וִוי אִיךְ"!

וָוארְן פְרִיעֶר הָאבּ אִיךְ אַייךְ דָאס גֶעווּאוּנְטְשְׁן: "אַז אִיר זָאלְט זַיין אַזוֹי 'אַלְט' וִוי אִיךְ"! – הַיינְט שֶׁענְק אִיךְ אַייךְ דָאס דָאזִיגֶע, בְּמַתָּנָה גְמוּרָה 'דְרָשָׁה־גֶעשַׁאנְק': "אַז אִיר זָאלְט זַיין אַזוֹי 'אַלְט' וִוי אִיךְ"!

אִיר מֵיינְט: אַז אִיךְ בִּין אַ 'בְּלִינְדֶער'! – אִיךְ בִּין 'גָארְנִישְׁט־בְּלִינְד'! – נָאר דִי גַאנְצֶע וֶועלְט, טְרֶעפְט בַּיי מִיר נִישְׁט אָן כְּהֶרֶף־עַיִן! (דְהַיְינוּ: וִוי אַ 'אוֹיגְנְבְּלִיק')!

(אִיבֶּערְדֶעם [צוּלִיבּ דֶעם] הָאט עֶר אַ פָּנִים וִוי 'בְּלִינְד'! – וָוארְן עֶר טוּט גָאר קַיין שׁוּם 'קוּק' אִין דֶער וֶועלְט נִישְׁט אַרַיין! וָוארְן דִי גַאנְצֶע וֶועלְט טְרֶעפְט בַּיי אִים גָארְנִישְׁט אָן, אֲפִילוּ וִוי 'אֵייךְ־אוֹיגְנְבְּלִיק'! – אִיבֶּערְדֶעם גֶעשִׁיקְט זִיךְ בַּיי אִים גָארְנִישְׁט קַיין זֶעהְן אוּן קַיין קוּק אִין דֶער וֶועלְט!).

וָוארְן אִיךְ בִּין 'זֵייעֶר־אַלְט'! – אוּן אִיךְ בִּין נָאךְ 'גָאר־יוּנְג', אוּן אִיךְ הָאבּ נָאךְ גָארְנִישְׁט אָנְגֶעהוֹיבְּן צוּ 'לֶעבְּן'! – אוּן בִּין פָּארְט 'זֵייעֶר־אַלְט'! – אוּן נִישְׁט אִיךְ אַלֵיין זָאג דָאס, נָאר אִיךְ הָאבּ אַ 'הַסְכָּמָה' דֶערוֹיף: פוּן דֶעם 'גְרוֹיסְן־אָדְלֶער'! – [אוּן] אִיךְ וֶועל אַייךְ דֶערְצֵיילְן אַ מַעֲשֶׂה"!

(דָאס [אַלֶעס בִּיז אַהֶער] רֶעדְט אַלְץ דֶער 'בְּלִינְדֶער־בֶּעטְלֶער')!

[אוֹת ב] אַמָאל זֶענֶען גֶעגַאנְגֶען מֶענְטְשְׁן אוֹיף אַסַאךְ שִׁיפְן, אוֹיף דֶעם יַם! – אִיז גֶעקוּמֶען אַ 'רוּחַ־סְעָרָה' (דְהַיְינוּ: אַ 'שְׁטוּרֶעם־וִוינְט')! אוּן הָאט צוּבְּרָאכְן דִי שִׁיפְן! – אוּן דִי מֶענְטְשְׁן זֶענֶען נִיצוֹל גֶעוָוארְן!

זֶענֶען דִי מֶענְטְשְׁן גֶעקוּמֶען צוּ אַ 'טוּרֶעם'! – זֶענֶען זֵיי אַרוֹיף אוֹיף דֶעם 'טוּרֶעם'! אוּן זֵיי הָאבְּן דָארְט גֶעפוּנֶען: אַלֶע עֶרְלֵיי 'מַאֲכָלִים'! אוּן 'מַשְׁקָאוֹת'! אוּן 'מַלְבּוּשִׁים'! אוּן וָואס מְ'בַּאדַארְף! – אוּן סְ'אִיז דָארְטְן גֶעוֶועזְן 'כָּל־טוּב'! אוּן אַלֶע 'תַּעֲנוּגִים' וָואס אִין דֶער וֶועלְט!

הָאבְּן זֵיי זִיךְ אָנְגֶערוּפְן: "אַז אִיטְלֶעכֶער זָאל דֶערְצֵיילְן אַ 'אַלְטֶע־מַעֲשֶׂה', וָואס עֶר גֶעדֶענְקְט נָאךְ פוּן דֶעם עֶרְשְׁטְן 'זִכָּרוֹן'! – דְהַיְינוּ: וָואס עֶר גֶעדֶענְקְט, זִינְט סְ'הָאט זִיךְ בַּיי אִים אָנְגֶעהוֹיבְּן דֶער 'זִכָּרוֹן'"!

אִיז דָארְטְן גֶעוֶועזְן 'אַלְטֶע' אוּן 'יוּנְגֶע'! – הָאט מֶען מְכַבֵּד גֶעוֶועזְן דֶעם 'גְרֶעסְטְן־זָקֵן' וָואס סְ'גֶעוֶועזְן צְוִוישְׁן זֵיי: אַז עֶר זָאל צוּם עֶרְשְׁטְן דֶערְצֵיילְן!

הָאט עֶר זִיךְ אָנְגֶערוּפְן (דְהַיְינוּ: דֶער 'עֶלְטְסְטֶער־זָקֵן'): "וָואס זָאל אִיךְ אַייךְ דֶערְצֵיילְן?! – אִיךְ גֶעדֶענְק נָאךְ, אַז מְ'הָאט אָפְּגֶעשְׁנִיטְן דָאס 'עֶפֶּעלֶע' פוּן דֶער 'צְוַוייג'"!

הָאט קֵיינֶער נִישְׁט פַארְשְׁטַאנֶען וָואס עֶר זָאגְט! – לוּשְׁמִיר [נָאר] סְ'אִיז דָארְט גֶעוֶועזְן חֲכָמִים, הָאבְּן זֵיי גֶעזָאגְט: "אָוַוא [אָהָא], דָאס אִיז אַ גַאנְץ אַלְטֶע מַעֲשֶׂה"!

הָאט מֶען דֶערְנָאךְ מְכַבֵּד גֶעוֶועזְן דֶעם 'אַנְדֶערְן־זָקֵן', וָואס עֶר אִיז גֶעוֶועזְן יוּנְגֶער פוּן דֶעם עֶרְשְׁטְן: אַז עֶר זָאל דֶערְצֵיילְן!

הָאט [עֶר] זִיךְ דֶער 'אַנְדֶערֶער' אָנְגֶערוּפְן: "אָט דָאס אִיז אַ 'אַלְטֶע־מַעֲשֶׂה'? (מִיט אַ לָשׁוֹן וִוי אֵיינֶער פַארְוואוּנְדֶערְט זִיךְ)! – אִיךְ גֶעדֶענְק [אוֹיךְ] דִי [דָאזִיגֶע] מַעֲשֶׂה! – אוּן אִיךְ גֶעדֶענְק נָאךְ [אוֹיךְ] אֲפִילוּ: אַז [וֶוען] דָאס 'לֶעכְט הָאט גֶעבְּרֶענְט'"!

הָאבְּן זֵיי זִיךְ דָארְט אָנְגֶערוּפְן: "אָט דָאס אִיז נָאךְ אַ 'עֶלְטֶערֶע־מַעֲשֶׂה' פוּן דֶער 'עֶרְשְׁטֶער'"! – אוּן סְ'אִיז בַּיי זֵיי אַ חִידוּשׁ גֶעוֶועזְן, וָואס דֶער 'אַנְדֶערֶער' אִיז זִיךְ 'יוּנְגֶער', אוּן גֶעדֶענְקְט אַ 'עֶלְטֶערֶע־מַעֲשֶׂה' פוּן דֶעם 'עֶרְשְׁטְן'!

דֶערְנָאךְ הָאט מֶען מְכַבֵּד גֶעוֶועזְן דֶעם 'דְרִיטְן־זָקֵן': אַז עֶר זָאל דֶערְצֵיילְן! – אוּן דֶער 'דְרִיטֶער' אִיז נָאךְ 'יוּנְגֶער' גֶעוֶועזְן! – הָאט דֶער 'דְרִיטֶער' זִיךְ אָנְגֶערוּפְן:

״אִיךְ גֶעדֶענְק נָאךְ אֲפִילוּ, אַז סְ׳הָאט זִיךְ גָאר אָנְגֶעהוֹיבְּן דֶער ׳בִּנְיָן׳ פוּן דֶער ׳פְּרִי׳, אַז דִי ׳פְּרִי׳ הָאט גָאר אָנְגֶעהוֹיבְּן צוּ וֶוערְן אַ ׳פְּרִי׳״!

הָאבְּן זֵיי זִיךְ אָנְגֶערוּפְן דָארְט: ״דָאס אִיז זִיךְ נָאךְ אַ עֶלְטֶערֶע מַעֲשֶׂה״!

דֶערְנָאךְ הָאט זִיךְ דֶער ׳פֶערְדֶער־זָקֵן׳ אָנְגֶערוּפְן, וָואס עֶר אִיז נָאךְ יוּנְגֶער גֶעוֶוען: ״אִיךְ גֶעדֶענְק נָאךְ אֲפִילוּ, אַז מְ׳הָאט גֶעפִּירְט דָאס ׳קֶערְנְדְל׳, מְ׳זָאל פְלַאנְצְן דִי ׳פְּרִי׳״!

הָאט זִיךְ דֶער ׳פִיפְטֶער׳ אָנְגֶערוּפְן, וָואס עֶר אִיז נָאךְ יוּנְגֶער גֶעוֶוען: ״אִיךְ גֶעדֶענְק נָאךְ אֲפִילוּ, דִי ׳חֲכָמִים׳, וָואס זֵיי הָאבְּן אוֹיסְגֶעטְרַאכְט דָאס ׳קֶערְנְדְל׳״!

הָאט זִיךְ דֶער ׳זֶעקְסְטֶער׳, וָואס עֶר אִיז נָאךְ ׳יוּנְגֶער׳ גֶעוֶוען, אָנְגֶערוּפְן: ״אִיךְ גֶעדֶענְק נָאךְ אֲפִילוּ, דֶעם ׳טַעַם׳ פוּן דֶער ׳פְּרִי׳, אֵיידֶער דֶער ׳טַעַם׳ אִיז אַרַיין אִין דֶער ׳פְּרִי׳״!

הָאט זִיךְ דֶער ׳זִיבֶּעטֶער׳ אָנְגֶערוּפְן: ״אִיךְ גֶעדֶענְק נָאךְ אֲפִילוּ, דֶעם ׳רֵיחַ׳ פוּן דֶער ׳פְּרִי׳, אֵיידֶער דֶער ׳רֵיחַ׳ אִיז אַרַיין אִין דֶער ׳פְּרִי׳״!

הָאט זִיךְ דֶער ׳אַכְטֶער׳ אָנְגֶערוּפְן: ״אִיךְ גֶעדֶענְק נָאךְ אֲפִילוּ, דִי ׳מַרְאֶה׳ [אוֹיסְקוּק] פוּן דֶער ׳פְּרִי׳, אֵיידֶער דִי ׳מַרְאֶה׳ אִיז אַרוֹיף אוֹיף דֶער ׳פְּרִי׳״!

״אוּן אִיךְ בִּין נָאךְ דֶעמָאלְט גֶעוֶוען גָאר אַ ׳קִינְד׳ (דְהַיְינוּ: דֶער ׳בְּלִינְדֶער־בֶּעטְלֶער׳, וָואס עֶר דֶערְצֵיילְט דָאס אַלְץ)! – אוּן אִיךְ בִּין אוֹיךְ דָארְט גֶעוֶוען״! – הָאבּ אִיךְ מִיךְ אָנְגֶערוּפְן: אִיךְ גֶעדֶענְק דִי אַלֶע [דָאזִיגֶע] מַעֲשִׂיוֹת! אוּן אִיךְ גֶעדֶענְק ׳גָארְנִישְׁט׳״!

הָאבְּן זֵיי זִיךְ אָנְגֶערוּפְן: ״אֶט דָאס אִיז אַ גַאנְץ ׳אַלְטֶע־מַעֲשֶׂה׳, עֶלְטֶער פוּן אַלֶע״! – אוּן סְ׳אִיז בַּיי זֵיי אַ גְרוֹיס חִידוּשׁ גֶעוֶוען: וָואס דָאס ׳קִינְד׳ גֶעדֶענְקְט מֶער פוּן אַלֶע!

[אוֹת ג] דֶערְוַוייל אִיז אָנְגֶעקוּמֶען אַ גְרוֹיסֶער ׳אָדְלֶער׳, אוּן הָאט אָנְגֶעקְלַאפְּט אוֹיף דֶעם ׳טוּרֶעם׳, אוּן עֶר הָאט צוּ זֵיי גֶעזָאגְט: ״הֶערְט אוֹיף צוּ זַיין אָרִימֶעלַייט, קֶערְט אַייךְ אוּם [צוּרִיק] צוּ אַייעֶרֶע ׳אוֹצְרוֹת׳, אוּן נוּצְט מִיט אַייעֶרֶע ׳אוֹצְרוֹת׳״!

אוּן עֶר הָאט צוּ זֵיי גֶעזָאגְט: ״אַז זֵיי זָאלְן אַרוֹיסְגֵיין פוּן דֶעם ׳טוּרֶעם׳, ׳עֶלְטֶער׳ נָאךְ ׳עֶלְטֶער׳ – וֶוער סְ׳עֶלְטֶער, זָאל פְרִיעֶר אַרוֹיסְגֵיין״!

הָאט עֶר זֵיי אַלֶע אַרוֹיסְגֶענוּמֶען פוּן דֶעם ׳טוּרֶעם׳! – הָאט עֶר ׳פְרִיעֶר׳ דָאס ׳קִינְד׳ אַרוֹיסְגֶענוּמֶען! וָוארְן צוּם אֶמֶת, אִיז עֶר זִיךְ ׳עֶלְטֶער׳ פוּן זֵיי אַלֶע! – אוּן וֶוער סְ׳אִיז ׳יוּנְגֶער׳ גֶעוֶוען, הָאט עֶר אִים ׳פְרִיעֶר׳ אַרוֹיסְגֶענוּמֶען!

אוּן דֶעם ׳עֶלְטְסְטְן־זָקֵן׳, הָאט עֶר גָאר ׳צוּם סוֹף׳ אַרוֹיסְגֶעפִירְט! – וָוארְן וֶוער סְ׳אִיז גֶעוֶוען ׳יוּנְגֶער׳, דֶער אִיז זִיךְ גֶעוֶוען ׳עֶלְטֶער׳ (וָוארְן וָואס ׳יוּנְגֶער׳, הָאט עֶר זִיךְ אַלְץ אַ ׳עֶלְטֶערֶע־מַעֲשֶׂה׳ דֶערְצֵיילְט)! – אוּן דֶער ׳עֶלְטְסְטֶער־זָקֵן׳, דֶער אִיז גֶעוֶוען ׳יוּנְגֶער׳ פוּן זֵיי אַלֶע!

הָאט זִיךְ דֶער ׳גְרוֹיסֶער־אָדְלֶער׳ צוּ זֵיי אָנְגֶערוּפְן: ״אִיךְ וֶועל אַייךְ מְפָרֵשׁ זַיין דִי אַלֶע מַעֲשִׂיוֹת, וָואס דִי אַלֶע הָאבְּן דֶערְצֵיילְט״!

דֶער הָאט דֶערְצֵיילְט: ״אַז עֶר גֶעדֶענְקְט נָאךְ, אַז מְ׳הָאט אָפְּגֶעשְׁנִיטְן דָאס ׳עֶפֶּעלֶע׳ פוּן דֶער ׳צְוַוייג׳״! – מֵיינְט עֶר [צוּ זָאגְן דֶערְמִיט]: [אַז] עֶר גֶעדֶענְקְט נָאךְ אֲפִילוּ, אַז מְ׳הָאט אִים ׳אָפְּגֶעשְׁנִיטְן דֶעם נָאפְּל׳! (כְּלוֹמַר: אֲפִילוּ דָאס וָואס מִיט אִים הָאט זִיךְ גֶעטָאן, תֵּיכֶף וִוי עֶר אִיז גֶעבּוֹירְן גֶעוָוארְן, אַז מְ׳הָאט אִים ׳אָפְּגֶעשְׁנִיטְן דֶעם נָאפְּל׳ – אֲפִילוּ דָאס גֶעדֶענְקְט עֶר אוֹיךְ!).

אוּן דֶער אַנְדֶערֶער, וָואס עֶר הָאט גֶעזָאגְט: ״עֶר גֶעדֶענְקְט נָאךְ אֲפִילוּ, אַז דָאס ׳לֶעכְט הָאט גֶעבְּרֶענְט״! – מֵיינְט עֶר [צוּ זָאגְן דֶערְמִיט]: [אַז] עֶר גֶעדֶענְקְט נָאךְ, אַז עֶר אִיז גֶעוֶוען בְּעִיבּוּר, וָואס דֶעמָאלְט בְּרֶענְט אַ לֶעכְט אוֹיף דֶעם קָאפּ! (וָוארְן אַזוֹי שְׁטֵייט אִין דֶער גְמָרָא (נִדָּה ל:): ״אַז דֶעמָאלְט אַז דָאס קִינְד אִיז בַּיי דֶער מוּטֶער אִין בּוֹיךְ, דֶעמָאלְט בְּרֶענְט אַ לֶעכְט אוֹיף זַיין קָאפּ״ וְכוּ׳!).

אוּן דֶער וָואס עֶר הָאט גֶעזָאגְט: ״אַז עֶר גֶעדֶענְקְט נָאךְ אֲפִילוּ, אַז סְ׳הָאט אָנְגֶעהוֹיבְּן צוּ וֶוערְן אַ ׳פְּרִי׳״! – דָאס אִיז [צוּ זָאגְן דֶערְמִיט]: [אַז] עֶר גֶעדֶענְקְט נָאךְ אֲפִילוּ, וִוי זַיין גוּף הָאט אָנְגֶעהוֹיבְּן צוּ וֶוערְן, דֶעמָאלְט אַז דָאס קִינְד הֵייבְּט נָאר אָן בַּאשַׁאפְן צוּ וֶוערְן!

אוּן דֶער גֶעדֶענְקְט נָאךְ: ״דֶעמָאלְט, אַז מְ׳הָאט גֶעפִּירְט דָאס ׳קֶערְנְדְל׳ צוּ פְלַאנְצְן דִי ׳פְּרִי׳״! – דָאס אִיז [צוּ זָאגְן דֶערְמִיט]: [אַז] עֶר גֶעדֶענְקְט נָאךְ אֲפִילוּ: וִוי דִי טִפָּה אִיז נִמְשַׁךְ גֶעוָוארְן!

אוּן דֶער גֶעדֶענְקְט נָאךְ: ״דִי ׳חֲכָמִים׳, וָואס זֵיי הָאבְּן אוֹיסְגֶעטְרַאכְט דָאס ׳קֶערְנְדְל׳״! – מֵיינְט עֶר [צוּ זָאגְן

דֶערְמִיט]: [אַז] **עֶר גֶעדֶענְקְט נָאךְ אֲפִילוּ: אַז דִי טִפָּה אִיז נָאךְ גֶעוֶוען אִין מֹחַ!**

אוּן דֶער גֶעדֶענְקְט נָאךְ: "דֶעם טַעַם"! – דָאס אִיז [צוּ זָאגְן דֶערְמִיט]: [אַז עֶר גֶעדֶענְקְט נָאךְ]: **דָאס 'נֶפֶשׁ'!**

אוּן [דֶער גֶעדֶענְקְט נָאךְ]: **"דֶער רֵיחַ"! – דָאס אִיז** [צוּ זָאגְן דֶערְמִיט]: [אַז עֶר גֶעדֶענְקְט נָאךְ אֲפִילוּ]: **דֶער 'רוּחַ'!**

אוּן [דֶער גֶעדֶענְקְט נָאךְ]: **"דִי מַרְאֶה"! – דָאס אִיז** [צוּ זָאגְן דֶערְמִיט]: [אַז עֶר גֶעדֶענְקְט נָאךְ אֲפִילוּ]: **דִי 'נְשָׁמָה'!**

אוּן דָאס קִינְד הָאט גֶעזָאגְט: "עֶר גֶעדֶענְקְט 'גָארְנִישְׁט'"! – וָוארְן עֶר אִיז 'גְרֶעסֶער' פוּן זֵיי אַלֶע, אוּן עֶר גֶעדֶענְקְט אֲפִילוּ: וָואס סְ'גֶעוֶוען פַאר [סְ'אִיז נָאךְ גֶעוֶוען] **'נֶפֶשׁ', 'רוּחַ', וּ'נְשָׁמָה'** [דִי בְּחִינָה פוּן 'אַיִן' – 'גָארְנִישְׁט'] **!**

דְרוּם [דֶערִיבֶּער] **הָאט עֶר גֶעזָאגְט: "עֶר גֶעדֶענְקְט 'גָארְנִישְׁט'"!** (כְּלוֹמַר: עֶר גֶעדֶענְקְט נָאךְ אַז "סְ'גָארְנִישְׁט" גֶעוֶוען! – גֶעדֶענְקְט עֶר אֲפִילוּ, וָואס דָארְט הָאט זִיךְ גֶעטָאן, וָואס דָאס אִיז הֶעכֶער פוּן אַלֶע)**!**

אוּן דֶער 'גְרוֹיסֶער־אָדְלֶער' הָאט צוּ זֵיי גֶעזָאגְט: "קֶערְט אַייךְ אוּם [צוּרִיק] **צוּ אַייעֶרֶע 'שִׁיפְן' – דָאס זֶענֶען אַייעֶרֶע 'גוּפִין'** [גוּפִים: קֶערְפֶּערְס]**, וָואס זֵיי זֶענֶען צוּבְּרָאכְן גֶעוָוארְן – זֵיי וֶועלְן ווִידֶער גֶעבּוֹיעֶט וֶוערְן! – הַיינְט קֶערְט אַייךְ אוּם** [צוּרִיק] **צוּ זֵיי"! – אוּן עֶר הָאט זֵיי גֶעבֶּענְטְשְׁט!**

אוּן צוּ מִיר (דְהַיְינוּ: צוּם 'בְּלִינְדְן־בֶּעטְלֶער' וָואס עֶר דֶערְצֵיילְט דָאס אַלְץ)**, הָאט עֶר גֶעזָאגְט** (דְהַיְינוּ: דֶער 'גְרוֹיסֶער־אָדְלֶער')**: "דוּ קוּם מִיט מִיר, וָוארְן דוּ בִּיזְט אַזוֹי־וִוי אִיךְ! – וָוארְן דוּ בִּיזְט 'זֵייעֶר־אַלְט'! אוּן 'גָאר־יוּנְג'! – אוּן דוּ הָאסְט נָאךְ 'גָארְנִישְׁט' אָנְגֶעהוֹיבְּן צוּ לֶעבְּן! אוּן דוּ בִּיזְט פָארְט 'זֵייעֶר־אַלְט'! – אוּן אִיךְ בִּין אוֹיךְ אַזוֹי! וָוארְן אִיךְ בִּין 'זֵייעֶר־אַלְט'! אוּן בִּין נָאךְ 'גָאר־יוּנְג'" וְכוּ'!**

[אוֹת ד] נִמְצָא [קוּמְט אוֹיס]**: הָאבּ אִיךְ אַ 'הַסְכָּמָה' פוּן דֶעם 'גְרוֹיסְן־אָדְלֶער': אַז אִיךְ בִּין 'זֵייעֶר־אַלְט'! אוּן בִּין 'גָאר־יוּנְג' וְכוּ'! – הַיינְט שֶׁענְק אִיךְ אַייךְ בְּמַתָּנָה גְמוּרָה 'דְרָשָׁה־גֶעשַׁאנְק': "אַז אִיר זָאלְט זַיין 'אַזוֹי־אַלְט' וִוי אִיךְ"!**

אִיז דָארְט גֶעוָוארְן אַ גְרוֹיסֶע שִׂמְחָה! אוּן זֵייעֶר אַ גְרוֹיסֶע חֶדְוָה! – אוּן זֵיי זֶענֶען זֵייעֶר פְרֵיילֶעךְ גֶעוֶוען!

[פֶּרֶק ד] צְוֵוייטְן טָאג – דֶער 'טוֹיבֶער־בֶּעטְלֶער'

[אוֹת א] אִין דֶעם 'אַנְדֶערְן־טָאג' פוּן 'שִׁבְעַת־יְמֵי־הַמִשְׁתֶּה' – הָאבְּן זִיךְ דִי 'חָתָן־כַּלָּה' ווִידֶער דֶערְמַאנְט: אִין דֶעם אַנְדֶערְן 'בֶּעטְלֶער', וָואס עֶר אִיז גֶעוֶוען אַ 'טוֹיבֶער'! – וָואס עֶר הָאט זֵיי מְחַיֶה גֶעוֶוען, אוּן הָאט זֵיי גֶעגֶעבְּן 'בְּרוֹיט'!

אוּן זֵיי הָאבְּן גֶעוֵויינְט אוּן גֶעבֶּענְקְט: "וִוי נֶעמְט מֶען דָא אַהֶער דֶעם 'טוֹיבְּן־בֶּעטְלֶער', וָואס עֶר הָאט אוּנְז מְחַיֶה גֶעוֶוען".

דֶערְוַוייל! וִוי זֵיי הָאבְּן אַזוֹי גֶעבֶּענְקְט נָאךְ אִים – דֶערְוַוייל קוּמְט עֶר אַרַיין, אוּן זָאגְט: "אִיךְ בִּין דָא"! – אוּן אִיז אוֹיף זֵיי אַרוּמְגֶעפַאלְן! אוּן הָאט זֵיי גֶעקוּשְׁט! – אוּן עֶר הָאט צוּ זֵיי גֶעזָאגְט: "הַיינְט שֶׁענְק אִיךְ אַייךְ בְּמַתָּנָה: אַז אִיר זָאלְט זַיין אַזוֹי־וִוי אִיךְ, אַז אִיר זָאלְט לֶעבְּן, אַזוֹי אַ 'חַיִּים־טוֹבִים' (כְּלוֹמַר: אַ גוּט לֶעבְּן)**, אַזוֹי־וִוי אִיךְ"!**

וָוארְן פְרִיעֶר הָאבּ אִיךְ אַייךְ גֶעבֶּענְטְשְׁט דֶערְמִיט! – הַיינְט שֶׁענְק אִיךְ אַייךְ מַיין 'חַיִּים־טוֹבִים', בְּמַתָּנָה גְמוּרָה 'דְרָשָׁה־גֶעשַׁאנְק'!

אִיר מֵיינְט: אַז אִיךְ בִּין 'טוֹיבּ'! – אִיךְ בִּין 'גָארְנִישְׁט־טוֹיבּ'! – נָאר דִי גַאנְצֶע וֶועלְט, טְרֶעפְט בַּיי מִיר גָארְנִישְׁט אָן, אַז אִיךְ זָאל הֶערְן זֵייעֶר 'חִסָרוֹן'!

וָוארְן גָאר אַלֶע 'קוֹלוֹת' פוּן דֶער וֶועלְט, זֶענֶען אַלֶע נָאר פוּן 'חֶסְרוֹנוֹת'! – וָוארְן אִיטְלֶעכֶער שְׁרַייט אוֹיף זַיין 'חִסָרוֹן'! דְהַיְינוּ: אוֹיף דֶעם וָואס סְ'גֵייט אִים אָפּ [סְ'פֶעלְט אִים עֶפֶּעס]**!**

אוּן אֲפִילוּ אַלֶע 'שִׂמְחוֹת' פוּן דֶער וֶועלְט, זֶענֶען אַלֶע נָאר פוּן 'חֶסְרוֹנוֹת'! – וָואס מְ'פְרֵיידְט זִיךְ אוֹיף דֶעם וָואס סְ'אִיז אִים אָפְּגֶעגַאנְגֶען [סְ'הָאט אִים עֶפֶּעס גֶעפֶעלְט]**, אוּן הַיינְט הָאט עֶר דָאס וָואס סְ'אִיז אִים אָפְּגֶעגַאנְגֶען.**

אוּן בַּיי מִיר טְרֶעפְט דִי גַאנְצֶע וֶועלְט גָארְנִישְׁט אָן: אַז אִיךְ זָאל הֶערְן זֵייעֶר 'חִסָרוֹן'! – וָוארְן אִיךְ לֶעבּ אַזוֹי אַ 'חַיִּים־טוֹבִים', וָואס סְ'הָאט גָאר קַיין שׁוּם 'חִסָרוֹן' נִישְׁט!

אוּן אִיךְ הָאבּ אַ 'הַסְכָּמָה' דֶערוֹיף, אַז אִיךְ לֶעבּ 'חַיִּים־טוֹבִים': פוּן דֶער 'מְדִינָה פוּן עֲשִׁירוּת'!

אוּן זַיין 'חַיִּים־טוֹבִים' [פוּנֶעם דָאזִיגְן 'טוֹיבֶּער־בֶּעטְלֶער'] **אִיז גֶעוֶוען:** [אַז] **עֶר הָאט גֶעגֶעסְן 'בְּרוֹיט'! אוּן גֶעטְרוּנְקְן 'וַואסֶער'!**

דעם רבינ'ס מעשיות

נאמען ____________________

טעלפון ____________________

שטאט ____________________

בחינה אויף ספורי מעשיות

די דרייצנטע מעשה (2) - פון די זיבן בעטלירס

א. וואס האט דער בלינדער בעטלער געגעבן אלס דרשה געשאנק?

- ❑ א שיינע הויז
- ❑ אז זיי זאלן זיין אזוי אלט ווי ער
- ❑ א גרויסע פארמעגן

ב. פארוואס האט דער בעטלער אויסגעזען בלינד?

- ❑ ווייל ער איז באמת געווען בלינד
- ❑ ווייל ער איז געווען אלט און האט שוין נישט געקענט גוט זעהן
- ❑ ווייל ער קוקט נישט אין דער וועלט

ג. וואס איז דער בלינדער בעטלער געווען?

- ❑ זייער אלט
- ❑ גאר יונג – בכלל נישט אנגעהויבן צו לעבן
- ❑ ביידע תשובות זענען ריכטיג

ד. וואס האט געדענקט דער גרעסטער זקן?

- ❑ ווען מ'האט אפגעשניטן דאס עפעלע פון די צווייג
- ❑ ווען די ליכט האט געברענט
- ❑ ווען ס'האט אנגעהויבן ווערן א פרי

ה. וואס האט געדענקט דער פערטער זקן?

- ❑ ווען מ'האט געפירט די קערנדל
- ❑ די חכמים וואס האבן אויסגעטראכט די קערנדל
- ❑ די טעם פון די פרי נאך פאר ס'איז אריין אין די פרי

ו. *שאלת חכמות: וואס האט געדענקט דער אכטער זקן?*

- ❑ *די ריח פון די פרי נאך פאר ס'איז אריין אין די פרי*
- ❑ *די מראה פון די פרי נאך פאר ס'איז אריין אין די פרי*
- ❑ *ביידע תשובות זענען ריכטיג*

ז. וואס האט דער בלינדער בעטלער געדענקט?

- ❑ די אלע מעשיות
- ❑ גאר נישט
- ❑ ביידע תשובות זענען ריכטיג

ח. וואס זאגט דער גרויסער אדלער?

- ❑ הערט אויף זיין עשירים
- ❑ הערט אויף זיין ארימע לייט
- ❑ הערט אויף זיין ענוים

ט. וועמען האט דער אדלער ארויס גענומען די ערשטע?

- ❑ דעם גרעסטער זקן
- ❑ דאס קינד
- ❑ לויט די א"ב

י. וויאזוי האט ער מפרש געווען דעם זעקסטן זקן וואס געדענקט די טעם?

- ❑ נפש
- ❑ רוח
- ❑ נשמה

יא. וויאזוי האט ער מפרש געווען דעם זיבעטן זקן וואס געדענקט די ריח?

- ❑ נפש
- ❑ רוח
- ❑ נשמה

יב. וויאזוי האט ער מפרש געווען דעם אכטן זקן וואס געדענקט די מראה?

- ❑ נפש
- ❑ רוח
- ❑ נשמה

יג. צו וואו האט ער זיי געהייסן צוריק גיין?

- ❑ צו די שיפן
- ❑ צו זייערע גופים
- ❑ ביידע תשובות זענען ריכטיג

יד. וואס איז געווען דער אדלער?

- ❑ אלט
- ❑ אינג
- ❑ ביידע תשובות זענען ריכטיג

טו. וואס איז געווארן נאך די דרשה געשאנק פון דעם בעטלער

- ❑ א גרויסע שמחה
- ❑ א גרויסע שמחה און זייער א גרויסע חדוה
- ❑ א גרויסע שמחה און זייער א גרויסע חדוה און זיי זענען זייער פרייליך געווען

טז. שאלת חכמות: ווען האט דער רבי דערציילט פון דעם בלינדן בעטלער? *(עיין ימי מוהרנ"ת אות מ"ב)*

- ❑ *ביום שני כ"ה אדר תק"ע*
- ❑ *בליל שבת קודש כ"ה אדר תק"ע*
- ❑ *בליל שבת קודש כ"ה אדר תקס"ט*

א גרויסע שמחה און זייער א גרויסע חדוה און זיי זענען זייער פרייליך געווען - מיט פיל הצלחה

די סיפורי מעשיות וואס דער הייליגער רבי האט דערציילט זענען קודש קדשים, זיין כוונה איז געווען אונז צו אויפוועקן פון טיפן שלאף, אזוי ווי דער רבי האט געזאגט אז "די סיפורי מעשיות זענען מסוגל צו אויפוועקן פון שלאף.

דער הייליגער רבי האט געזאגט אז אין יעדע ווארט פון די הייליגע מעשיות זענען באהאלטן סודות התורה, און אפילו א פשוטער מענטש וואס וועט עס לערנען, קען ארויס נעמען פון דעם מוסר און התעוררות צו השם יתברך.

דעם רבינ'ס ליכט

צו מאכן די בחינה און אריין גיין אין גורל רוף די טעלפאן ליין 02-5-3333-72 L3233287@gmail.com